

deurne

gemert

helmond

laarbeek

Nieuwsbrief varken 2020-6

Kraamstaldiarree

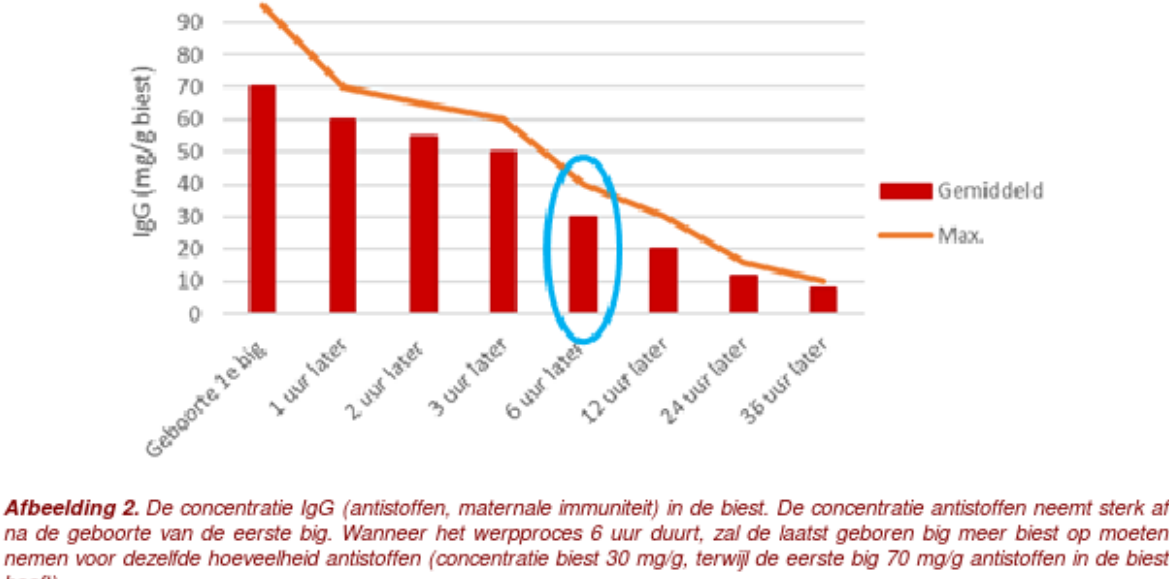
Goede start

Een goede start is het halve werk, dit geldt zeker bij varkens. Biggen worden geboren zonder immuniteit. De eerste immuniteit van de big wordt verkregen via de biest. De eerste 24 uur is de darmwand van de big in staat om antistoffen door te laten naar de bloedbaan (zie afbeelding 1, links). Daarna sluit de darmwand en kunnen de antistoffen niet meer passeren. De antistoffen die dan nog in de melk zitten, kunnen dan alleen nog lokaal (in de darm) bescherming bieden (afbeelding 1, rechts). De biestvoorziening vlug na de geboorte is dus bepalend voor de afweer van het varken voor de rest van zijn/haar leven.

Daarnaast neemt concentratie antistoffen in de biest van de zeug direct na de geboorte van de eerste big aanzienlijk af (afbeelding 2). Het is daarom belangrijk om direct na de geboorte te zorgen dat alle biggen voldoende biest opnemen.

Afbeelding 1. De eerste 24 uur is de darmwand van de big in staat om antistoffen door te geven aan de bloedbaan en te zorgen voor de immuniteit van de big (links), daarna “sluit” de darmwand en hebben antistoffen alleen lokaal in de darm nog een effect (rechts).

Afbeelding 2. De concentratie IgG (antistoffen, maternale immuniteit) in de biest. De concentratie antistoffen neemt sterk af na de geboorte van de eerste big. Wanneer het werpproces 6 uur duurt, zal de laatst geboren big meer biest op moeten nemen voor dezelfde hoeveelheid antistoffen (concentratie biest 30 mg/g, terwijl de eerste big 70 mg/g antistoffen in de biest heeft).

Wist je dat...

- Een big van 1200 g heeft ongeveer 200-225 g biest nodig voor een optimale ontwikkeling.
- Niet elke zeug produceert even veel biest?
Gemiddeld geven zeugen 3-4 kg biest, echter zijn er zeugen die slechts 2 kg biest geven. Het is daarom belangrijk om deze biest over het aantal biggen te verdelen.

Oorzaken van geboortediarree

Er zijn verschillende ziekteverwekkers die geboortediarree kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld *Escherichia coli* (*E. coli*), *Clostridium perfringens* type A of C, *Enterococcus hirae*, rotavirussen, coronavirussen, etc. Ook bepaalde voedingselementen kunnen diarree veroorzaken. Een andere belangrijke oorzaak van diarree is: **afkoeling!** Elke big heeft een beperkte hoeveelheid bloed. Bloed zorgt voor de zuurstofvoorziening en transport van voedingsstoffen in het lichaam, daarnaast voert het afvalstoffen af. Wanneer een orgaan meer bloed nodig heeft, zal een ander orgaan minder bloed krijgen (= redistributie). De meest vitale organen (hersenen, hart en longen) zullen voorrang krijgen bij de verdeling van het bloed. Redistributie van bloed wordt ook bij wielrenners gezien; er gaat veel bloed naar de spieren, waardoor de darmen onvoldoende bloed krijgen en stil komen te liggen. Hierdoor kunnen wielrenners diarreeklachten ontwikkelen. Het lichaam op de juiste temperatuur houden is een belangrijke functie. Een pasgeboren big heeft in verhouding veel huidoppervlak en verliest dus gemakkelijk warmte bij een te koude omgeving. Het lichaam moet dan extra hard werken om de lichaamstemperatuur op orde te houden, hiervoor is veel bloed nodig. Dit betekent dat onder andere **de darmen minder bloed zullen krijgen**. Hierdoor kunnen voedingsstoffen niet meer goed uit de darm opgenomen worden en zullen er meer voedingsstoffen in de darm aanwezig blijven. Bacteriën die in de darm zitten maken graag gebruik van deze voedingsstoffen en zullen zich gaan vermeerderen. Daarnaast wordt de darm niet meer voorzien van voldoende zuurstof en andere voedingsstoffen, waarna darmschade kan optreden. De bacteriën in de darm zullen ook gifstoffen produceren, waardoor de darm geprikkeld wordt om deze bacteriën en gifstoffen er zo snel mogelijk uit te werken. Hierdoor zal diarree ontstaan (afbeelding 3). Bij een lichaamstemperatuur van 36 graden ligt de darm van de big stil. De temperatuur van de big is eenvoudig rectaal te meten.

Afbeelding 3. Bloed voorziet onder normale omstandigheden de darmwand van zuurstof en andere voedingsstoffen. De darmwand zal zorgen dat voedingsstoffen uit het darm lumen opgenomen worden en afgegeven worden aan het bloed (links). Bij een verminderde doorbloeding van de darm, zal dit proces verstoord worden. Hierdoor blijven voedingsstoffen in de darm aanwezig, welke bacteriën zullen voeden. Ook zullen darmcellen beschadigen door onvoldoende zuurstof en voedingsstoffen vanuit het bloed, hierdoor zal diarree ontstaan (rechts).

Tips om koude stress diarree te voorkomen

De **buitentemperaturen** zijn aan het dalen en het wordt extra belangrijk om te zorgen dat de temperatuur in de (kraam)stal niet mee daalt:

- Zorg ervoor dat het **biggenest** in orde is:
 - Temperatuur: 35-36°C de eerste dag
 - Vrij van tocht
 - Schoon en droog
 - >> Om dit te controleren kunt u een [hygienogram](#) uit laten voeren.
 - Voldoende groot, zodat alle biggen naast elkaar kunnen liggen onder vergelijkbare omstandigheden
 - Comfortabel vloertype, welke ook niet te glad is
- Vloerverwarming geeft een gelijkmatigere warmteverdeling dan een warmtelamp
- Kunststof heeft de voorkeur boven metaal, metaal is lastiger te sturen
- Een onderkruip kan helpen de temperatuur in het biggenest te houden (minder warmte verlies)
- Omgevingstemperatuur in het kraamhok: 23-24°C
- Droog de biggen goed af / laat ze vlot opdrogen zodat ze minder warmte verliezen
- Goede biest- en melkvoorziening
- Zorg voor een vlot werpproces. Ervaart u problemen rondom het afbiggen, bespreek dit met uw dierenarts
- Let goed op het liggedrag van de biggen
 - Ligen de biggen op een hoopje → het is te koud
 - Ligen de biggen rond het biggenest → het is te warm
- Rust in de kraamstal
- Goede [water](#)- en voeropname van de zeug

Meer tips voor een goede geboortebegleiding? Doorloop de [e-learning modules](#) (ook Engelse versie beschikbaar) of neem contact op met uw [dierenarts](#).

Praktijcasus

Op een zeugenbedrijf zijn er meerdere tomen die forse waterdunne, gele diarree krijgen, kort na de geboorte. Met name de biggen van gelten vertonen de diarree. Veel biggen moeten behandeld worden en ook de uitslag is enorm toef. Bij bemonstering van de diarree worden zowel diverse *E. coli*'s gevonden als een *Clostridium perfringens* type A en als een lage concentratie rotavirus. De zeugen en gelten worden tegen diverse van deze kiemen gevaccineerd.

Er wordt besloten om extra aandacht rondom het werpen te geven en de verouderde kraamhokken goed te reinigen door een hoge concentratie ontsmettingsmiddel te gebruiken (volgens bijsluiter). Ook wordt het kraamhok goed gedroogd voordat de zeugen in de kraamstal gezet worden. De volgende groep(en) zeugen en gelten werden vlot af, de biggen gaan goed naar het uier en rusten in het warme biggenest uit. Bij de groepen erna is geen diarree meer gevonden.

De oplossing komt niet altijd uit een potje!

De welzijnscheck

De welzijnscheck wordt verplicht door de IKB systemen. U dient de welzijnscheck vóór 31/12/2020 ingevuld te hebben.

Dit kan op: <https://www.vitalevarkenshouderij.nl/portal/>

- 1) Hiervoor moet je een (gratis) log-in maken.
- 2) Druk vervolgens op: [WELZIJSHECK VARKENS](#)
- 3) Kies: [INVULLEN](#)
- 4) Vul in:

NIEUWE WELZIJSHECK

Naam bedrijf*

UDN*

Diercategorie*

Naam afdeling*

☐ Zugende biggen

☐ Gespeende biggen

☐ Vleesvarkens

☐ Opfokzeugen

Voor elke diercategorie die u op het bedrijf heeft, dient u een aparte lijst in te vullen. Hebt u een gesloten bedrijf, dan zult u dus alle 4 de checklijsten in moeten vullen. Het is een flinke lijst, dus plan er voldoende de tijd voor in. Het is goed om de welzijnscheck na afloop met uw eigen dierenarts te bespreken. Mail de uitslag vooraf door naar [uw dierenarts](#) om de bespreking ervan zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Aangepaste openingstijden

Wegens de verwachte drukte tijdens de kerstdagen en oud & nieuw, willen wij u vragen om tijdig te bestellen zodat u de medicijnen op tijd heeft en niet misgrijpt.

Ook hebben wij aangepaste openingstijden:

Donderdag 24 december	17:00u gesloten
Vrijdag 25 december	hele dag gesloten
Zaterdag 26 december	hele dag gesloten
Donderdag 31 december	17.00u gesloten
Vrijdag 1 januari	hele dag gesloten

Heeft u verder nog vragen: 0493-352422 (ook WhatsApp).
Bestellingen voor varken: telefonisch op 0493-352426, via whatsapp (bovenstaand nummer) of per mail: deurne@daczuidoost.nl

Contactgegevens:

DAC ZuidOost Varkens & Pluimvee B.V.

Telefoonnummer: +31 (0)493 352422
Website: www.daczuidoost.nl/varkens
Email: varken@daczuidoost.nl

Privacybeleid

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat uw emailadres is opgenomen in onze database. Wilt u geen nieuwsbrief meer ontvangen, klik op uitschrijven onderaan deze email. Per 25 mei 2018 is het privacybeleid gewijzigd. U vindt het gewijzigde [privacybeleid](#) op onze website.